

ЛЕОНІД ІВАНОВИЧ КОНСТАНТИНЕНКО
(до 70-річчя від дня народження)

Третього березня 2013 року виповнилося 70 років з дня народження відомого українського вченого в галузі палеонтології і стратиграфії відкладів палеозою України Леоніда Івановича Константиненка.

Леонід Іванович народився у буремному 1943 р. на Пороссі у районному центрі півдня Київської обл. містечку Сквирі. Батько Леоніда Івановича у той час потрапив у полон, з якого він утік, і до кінця Другої світової війни воював у складі загону італійських партизан, за що й постраждав у післявоєнні роки. Минули важкі й голодні повоєнні часи, і семирічний Леонід пішов навчатися до місцевої середньої школи, яку він закінчив у 1960 р.

Перші два роки після школи Л. Константиненко працював слюсарем у Сквирському автопарку, 1962 р. став студентом геологічного факультету Київського університету ім. Т. Шевченка. Тут він опановував широке коло геологічних знань, й у тому числі останні досягнення стратиграфії, під проводом таких видатних учених, як О. Ейнор, А. Ротай та М. Ключніков. Наукові здібності та організаторський хист Л. Константиненка не залишилися непоміченими, і після закінчення навчання його залишають працювати у Науково-дослідному секторі університету спочатку на посаді інженера-геолога, а з кінця 1968 р. до 1971 р. – на посаді заступника начальника Придністровської експедиції. Тоді під час проведення геологознімальних робіт у Подільському Придністер'ї вперше знайдено й описано залишки вендської (едакарської) фауни на території України. Завдяки геологознімальним роботам 60–70-х років ХХ ст. унікальні за стратиграфічною повнотою і багатством викопної фауни розрізи нижнього палеозою Придністер'я, які до того вивчали переважно фахівці Москви і Ленінграда (ВСЕГЕІ), стали полем діяльності цілої когорти молодих київських ентузіастів: В. Великанова, В. Кир'нова, Л. Константиненка, В. Палія, П. Цегельнюка, а згодом Ю. Гурєєва та В. Гриценка тощо. Усі вони стали кандидатами, а П. Цегельнюк – доктором геологічних наук у галузі палеонтології і стратиграфії. Л. Константиненко у 1971–1974 рр. навчався в аспірантурі при геологічному факультеті Київського університету, проте за сімейних обставин (народження двох дочок) не встиг підготувати дисертацію і після закінчення аспірантського терміну знов пішов працювати у науково-дослідний сектор молодшим науковим співробітником у лабораторії з використання аерометодів у інженерній геології. Однак, нестримне бажання безпосередньої геологічної роботи на теренах красивих скелястих схилів Дністра та в каньйонах його численних приток привели Л. Константиненка до відділу стратиграфії і палеонтології палеозою Інституту геологічних наук АН УРСР, у якому тоді проводили відповідні роботи. У цьому відділі Леонід

Іванович працює з 1977 р., пройшов шлях від старшого інженера до старшого наукового співробітника, кандидата геологічних наук і відомого фахівця в галузі стратиграфії і палеонтології нижнього палеозою України. Круті повороти на цьому шляху пов'язані з тим, що в характері Л. Константиненка є потяг до наукової роботи та неабиякий суспільний темперамент і організаційний талант. Як досконалий фахівець зі стратиграфії і палеонтології нижньопалеозойських відкладів Волоно-Поділля у 80–90-х роках Л. Константиненко разом з П. Цегельнюком та іншими науковцями склав низку звітів, у тому числі особистий звіт “Трилобіти силуру Поділля” (1980), який згодом послугував основою його кандидатської дисертації. Леонід Іванович є одним з авторів капітальної праці “Силур Подолии. Путеводитель экскурсии” (1983) та брав активну участь у підготовці та проведенні Міжнародного симпозиуму в Поділлі 1983 р.; є співавтором “Путеводителя” до XXVII Міжнародного геологічного конгресу 1984 р. (Москва), провів колоквиум з іноземними фахівцями з фауни трилобітів Балтії та Великої Британії і за їхніми наслідками опублікував майже десять наукових статей. Як керівник і організатор він сприяє розбудові постійної геологічної бази у Кам'янці-Подільському і виконує обов'язки начальника Дністровської експедиції ІГН АН України, а як надзвичайно активна людина Л. Константиненко бере участь у суспільному житті співробітників Інституту. Тут його послідовно обрано проформом відділу, членом профспілкового комітету ІГН, а 1987 р. на загальних зборах співробітників Леоніда Івановича обрано на посаду заступника директора Інституту з загальних питань. На цій посаді він працював до 1992 р. потім він повернувся до відділу палеозою і цілком присвятив свій час науковій діяльності. У 1993 р. Леонід Іванович з успіхом захистив кандидатську дисертацію, а з 1994 р. обіймає посаду старшого наукового співробітника. Л. Константиненко має не тільки досконалі знання геології і стратиграфії венду і нижнього палеозою Волині та Придністров'я, а також дуже широке коло інтересів, у яких він використовує свої знання як авторитетний консультант. Крім палеонтології, це геологічне картування, тектоніка і мінералогія, геофізика (зокрема, палеогеомагнетизм), палеогеографія тощо. Багатий досвід наукової та організаційної роботи Л. Константиненка, його неперевершене знання стратиграфії венду та нижнього палеозою, щира і принципова позиція в разі вирішення складних питань геології отримали визнання у колег. Леонід Іванович є членом колишнього Всесоюзного та Українського палеонтологічного товариств, багато років був секретарем бюро Національного стратиграфічного комітету України. Л. Константиненко постійно підтримує тісні особисті зв'язки з колегами з Львівського університету, геологічних закладів Молдови, Палеонтологічного інституту РАН, колегами з Польщі та інших країн. Розуміючи винятково важливе наукове значення Подільського розрізу загалом і його вендської частини зокрема, учений останнім часом спрямовує зусилля на пошуки нових місцезнаходжень фауни Метазою поблизу раніше відомих об'єктів. Такі пошуки виявились успішними. Ним зібрані нові колекції опрацьовують, вони суттєво збагачують палеонтологічну характеристику верхнього венду у його гіпостратотипі. Л. Константиненко разом з колегами обґрунтовує необхідність надання унікальним відслоненням венду та нижнього палеозою у долині Середнього Дністра та прилеглої території статусу Національного парку і забезпечення його охорони як об'єкта геологічної спадщини світового значення.

Роман Лещух, Вячеслав Великанов, Владислав Полетаєв, Андрій Данилів